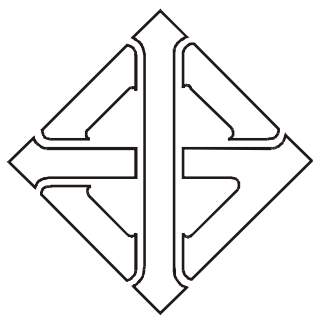

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

THAI INDUSTRIAL STANDARD

มอก. 2596 เล่ม 1– 2556

ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

เล่ม 1 การบริหารความปลอดภัยทั่วไป

CONSTRUCTION SAFETY

PART 1 : GENERAL SAFETY MANAGEMENT

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 91.080.01 : 91.040.01

ISBN 978–616–231–453–7

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง
เล่ม 1 การบริหารความปลอดภัยทั่วไป

มอก. 2596 เล่ม 1— 2556

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02 202 3300

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 130 ตอนพิเศษ 52 ง
วันที่ 26 เมษายน พุทธศักราช 2556

คณะผู้จัดทำร่างมาตรฐาน
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมความปลอดภัยในงานก่อสร้าง
เล่ม 1 การบริหารความปลอดภัยทั่วไป

ประธานกรรมการ

นายธานี วัฒนะสุข

สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

กรรมการ

นายวิฑูร เจียกเจิม

บริษัท ปรีชานานากิจ จำกัด

นายวัชชัย สุทธิประภา

สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ผศ.วัชระ เพียรสุภาพ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.วีระศักดิ์ ลิขิตเรืองศิลป์

นางสาวรัตนา ตรีรัตนภรณ์

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กรรมการและเลขานุการ

นายณัฐนันท์ รัตนไชย

สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ความปลอดภัยกับงานก่อสร้างเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องคำนึงถึง การบริหารจัดการ ความปลอดภัยจึงเป็นภารกิจที่หน่วยงานก่อสร้างต้องตระหนักและจัดให้มีขึ้น การบริหารความปลอดภัยทั่วไปของงานก่อสร้าง มีเนื้อหาครอบคลุมถึงการกำหนดให้องค์กรดูแลความปลอดภัย การจัดทำแผนงานความปลอดภัยในงานก่อสร้างแนวทางในการปฏิบัติ และหลักการที่ใช้ประเมินการตรวจสอบความปลอดภัยที่สำคัญอันจะช่วยให้เกิดความปลอดภัยทั้งต่อผู้ปฏิบัติงาน และสาธารณชน ผู้เกี่ยวข้องมาตรฐานความปลอดภัยดังกล่าวอาจสามารถนำมาเพิ่มเติม หรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับงานก่อสร้างและสภาพการทำงานดังนั้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานก่อสร้างได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้างดังกล่าวจึงกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ความปลอดภัยในงานก่อสร้างเป็นอนุกรมรวม 4 เล่ม

อนุกรมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

เล่ม 1 การบริหารความปลอดภัยทั่วไป

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

เล่ม 2 ความปลอดภัย ในการใช้เครื่องมือ และเครื่องจักร

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

เล่ม 3 ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

เล่ม 4 ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานภายใต้สภาวะแวดล้อมพิเศษ

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้จัดทำขึ้นตามความร่วมมือระหว่างสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ทำ ผู้ใช้ และเอกสารฉบับล่าสุดต่อไปนี้เป็นแนวทาง

มอก. 18001-2553 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คู่มือความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง สำหรับผู้คุมงาน พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2543, สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

แนวปฏิบัติการบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้าง พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2551, สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (2541, กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 8 ก หน้า 2

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้ว เห็นสมควรเสนอรัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ 4516 (พ.ศ. 2556)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2511

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

เล่ม 1 การบริหารความปลอดภัยทั่วไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง เล่ม 1 การบริหารความปลอดภัยทั่วไป มาตรฐานเลขที่ มอก. 2596 เล่ม 1-2556 ไว้ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2556

ประเสริฐ บุญชัยสุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

เล่ม 1 การบริหารความปลอดภัยทั่วไป

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ครอบคลุมการจัดการทั่วไปในเรื่องความปลอดภัยของงานก่อสร้าง กำหนดให้องค์กรดูแลความปลอดภัย การจัดทำแผนงานความปลอดภัยในงานก่อสร้าง แนวทางการปฏิบัติ การบริหารความปลอดภัย และหลักการที่ใช้ประเมินในการตรวจสอบความปลอดภัยที่สำคัญ อันจะช่วยให้เกิดความปลอดภัยทั้งต่อผู้ปฏิบัติงานและสาธารณชนผู้เกี่ยวข้อง
- 1.2 นอกเหนือจากขอบเขตที่กำหนดไว้ในมาตรฐานนี้ ให้ศึกษาจากเอกสารอ้างอิงที่กำหนดไว้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ หรือข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 **การประสบอันตราย (injury)** หมายถึง การที่ถูกจ้างได้รับอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือถึงแก่ความตาย เนื่องจากการทำงานให้นายจ้าง หรือการป้องกันรักษาประโยชน์ให้นายจ้าง หรือรวมถึงบุคคลภายนอกที่ได้รับอันตรายจากการดำเนินงานของโครงการก่อสร้าง โดยจะครอบคลุมถึงอุบัติเหตุจากการทำงานและโรคเนื่องจากการทำงาน
- 2.2 **นายจ้าง (employer)** หมายถึง ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้และหมายความรวมถึง
 - (1) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง
 - (2) ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย
 - (3) ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้ว่าจ้างด้วยวิธีเหมาค่าแรง โดยมอบให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดรับช่วงไปควบคุมดูแลการทำงานและรับผิดชอบจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างอีกทอดหนึ่งก็ดี มอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้จัดหาลูกจ้างมาทำงานอันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางานก็ดี โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ให้ถือว่าผู้ประกอบการเป็นนายจ้างของลูกจ้างดังกล่าวด้วย

- 2.3 ลูกจ้าง (employee) หมายถึง ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร
- 2.4 อุบัติเหตุ (accident) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานที่มีผลทำให้เกิดการบาดเจ็บ ความเจ็บป่วยจากการทำงาน หรือการเสียชีวิต
- 2.5 อุบัติเหตุจากการทำงาน (occupational accident) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ไม่ได้คาดคิดและไม่ได้ควบคุมไว้ก่อนในที่ทำงานแล้วมีผลทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ หรือเสียชีวิต หรืออาจทำให้ทรัพย์สินเสียหาย
- 2.6 โรคเนื่องจากการทำงาน (occupational disease) หมายถึง การเจ็บป่วยของลูกจ้าง พนักงาน หรือผู้ใช้แรงงานที่มีผลเสียเนื่องจากการทำงานในสถานที่ทำงาน นั้น
- 2.7 ความปลอดภัยในการทำงาน (occupational safety) หมายถึง สภาพการทำงานที่ไม่มีอันตราย ปลอดภัยจากเหตุที่ทำให้บาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือทำให้เกิดการสูญเสียของผู้ที่ทำงาน
- 2.8 งานก่อสร้าง (construction work) หมายถึง การประกอบเกี่ยวกับการก่อสร้าง อาคารหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และหมายความรวมถึงการต่อเติม ซ่อมแซม ซ่อมบำรุง คัดแปลง เคลื่อนย้าย หรือการรื้อถอน ทำลายอาคารหรือสิ่งก่อสร้างนั้นด้วย

3. การบริหารความปลอดภัยทั่วไป

- 3.1 หลักการบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้าง
- การบริหารงานความปลอดภัยในงานก่อสร้างนั้นมีความสำคัญเท่ากับการบริหารงานก่อสร้างด้านอื่น ๆ เช่น ระยะเวลาในการก่อสร้าง งบประมาณที่ใช้ก่อสร้าง และคุณภาพในงานก่อสร้าง ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติคือ ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำและตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทรัพยากรและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย รวมทั้งการจัดทำระบบบันทึกการประสบอันตราย สาเหตุและวิเคราะห์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น(ถ้ามี) เพื่อใช้กำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไข
- 3.1.1 แนวคิดด้านความปลอดภัย
- ต้องให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างแก่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยต้องทำให้ทราบปัจจัยที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในงานก่อสร้างซึ่งประกอบด้วย เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ ขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ และบุคลากรผู้รับผิดชอบ
- 3.1.2 การจัดตั้งหน่วยงานความปลอดภัย
- ต้องจัดหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบงานด้านความปลอดภัยโดยเฉพาะ และต้องมีความเหมาะสมกับงานและขนาดขององค์กร เพื่อสามารถกำหนดงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบได้

3.1.3 การจัดทำแผนงานความปลอดภัย

ต้องจัดทำแผนงานความปลอดภัย ให้สอดคล้องกับหน่วยงานความปลอดภัย ตามข้อ 3.1.2 โดยให้ครอบคลุมงานต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการก่อสร้าง เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันและแก้ไขอันตรายที่เกิดขึ้น

3.1.4 การตรวจสอบความปลอดภัย

ต้องตรวจสอบความปลอดภัยตามแผนงานความปลอดภัย ตั้งแต่ก่อนเริ่มงานจนกระทั่งงานแล้วเสร็จ โดยกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบและจุดตรวจสอบต่าง ๆ ดังนี้

- (1) การตรวจสอบปกติเป็นประจำตามที่กำหนด
- (2) การตรวจสอบที่ไม่แจ้งกำหนดเวลาที่แน่นอน
- (3) การตรวจสอบพิเศษ

การตรวจสอบความปลอดภัยดังกล่าวเป็นการประเมินประสิทธิภาพของการทำงานในแต่ละประเภทงานนั้น

3.2 การจัดองค์กรดูแลความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

การจัดองค์กรเพื่อดูแลความปลอดภัยในงานก่อสร้างโดยทั่วไป แบ่งเป็น 2 แนวทาง

3.2.1 ฝ่ายความปลอดภัยจัดให้อยู่ในสายการบังคับบัญชาภายใต้โครงการ โดยมีผู้จัดการ โครงการเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเฉพาะในแต่ละหน่วยงาน

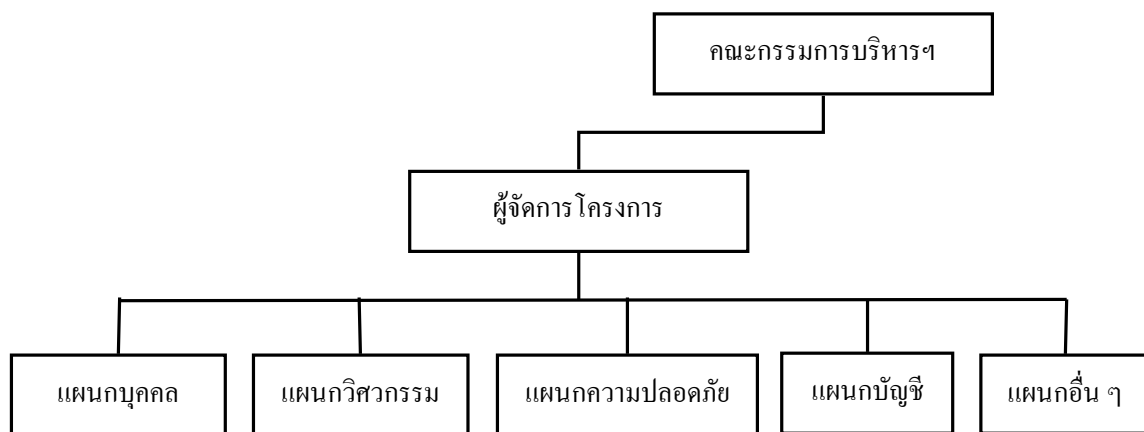
โดยรูปแบบของหน่วยงานคือ

ฝ่ายความปลอดภัยจัดให้อยู่ในสายการบังคับบัญชา เป็นการจัดตั้งหน่วยงานโดยกำหนดให้เป็นหน่วยงานหนึ่งในฝ่ายของการบริหารโครงการ แต่ไม่ได้ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบริหารฯ ดังรูปที่ 1

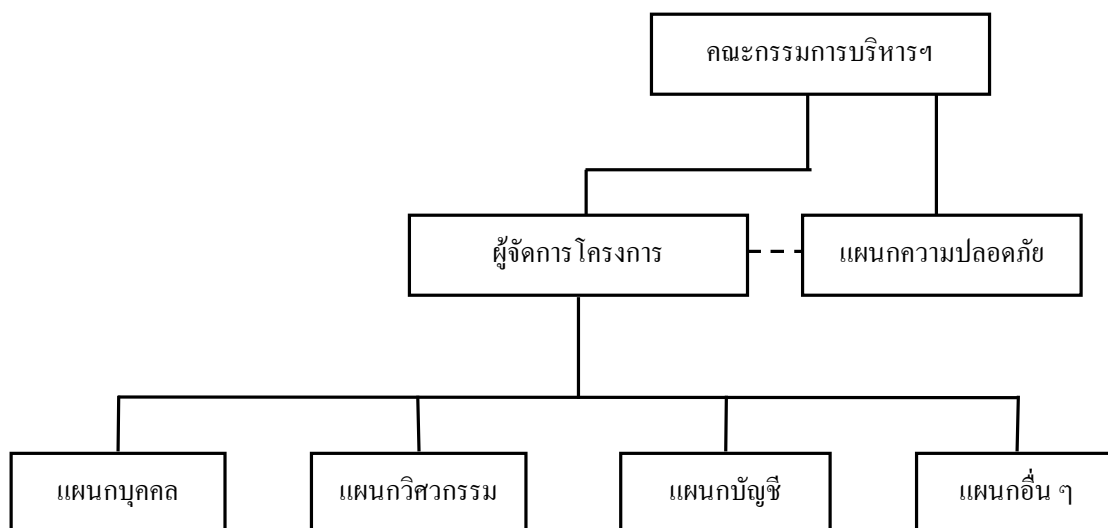
3.2.2 ฝ่ายความปลอดภัยจัดให้อยู่ในสายงานสนับสนุนภายใต้ฝ่ายบริหารในองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างและมีอำนาจอิสระจากโครงการก่อสร้าง

โดยรูปแบบของหน่วยงานคือ

ฝ่ายความปลอดภัยจัดให้อยู่ในสายงานสนับสนุน เป็นการตั้งหน่วยงานโดยกำหนดให้หน่วยงานเป็นสายงานสนับสนุน และขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบริหารฯ ดังรูปที่ 2

รูปที่ 1 ผังองค์กรด้านความปลอดภัยที่อยู่ในสายการบังคับบัญชา

รูปที่ 2 ผังองค์กรด้านความปลอดภัยที่อยู่ในสายงานสนับสนุน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของหน่วยงาน

หน่วยงานด้านความปลอดภัยในงานก่อสร้าง มีปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพอยู่ 2 ประการ คือ

- (1) ความอิสระในการทำงาน เมื่อมีการกำหนดหน่วยงานความปลอดภัยในการทำงานในหน่วยงานก่อสร้าง ความมีอิสระในการทำงาน ไม่ต้องคำนึงถึงอิทธิพลของระดับการบังคับบัญชา จะช่วยให้หน่วยงานความปลอดภัยสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในบางครั้ง หากมีการตั้งหน่วยงานความปลอดภัยให้อยู่ตำแหน่งที่ต่ำกว่าบางฝ่ายอาจจะส่งผลให้เกิดความเกรงใจ และไม่สามารถทำงานด้านความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) การรายงานผลต่อผู้บริหารได้อย่างตรงกับสถานการณ์จริง ในบางครั้งเมื่อกำหนดหน่วยงานด้านความปลอดภัยให้อยู่ในระดับเดียวกับหน่วยงานทั่วไป การรายงานผลอาจมีการส่งผ่านไปยังหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งก่อน จึงค่อยดำเนินการรายงานไปยังผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจด้านความปลอดภัย ซึ่งอาจจะทำให้ผู้มีอำนาจนั้นไม่ได้รับข้อมูลที่เป็นจริงได้

สำหรับองค์กรความปลอดภัยในหน่วยงานก่อสร้าง กฎหมายได้กำหนดไว้ว่า นายจ้างจะต้องจัดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป โดยองค์กรต้องมีองค์ประกอบและหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ นอกจากจะกำหนดนโยบายความปลอดภัยแล้ว ฝ่ายบริหารต้องกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญ ดังนี้

- (1) ตรวจสอบและเสนอแนะให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ
- (2) วิเคราะห์งานต่าง ๆ เพื่อป้องกันความเสี่ยงและอันตรายที่อาจเกิดขึ้น
- (3) ประเมินความเสี่ยงและอันตรายในการทำงาน
- (4) กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านความปลอดภัยในการทำงาน
- (5) แนะนำและฝึกอบรมให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยในการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ
- (6) หาสาเหตุและวิเคราะห์การประสบอันตรายที่เกิดขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ
- (7) รวบรวมข้อมูลและสถิติการประสบอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3.3 การจัดทำแผนงานความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

การเริ่มต้นจัดทำแผนงานด้านความปลอดภัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรเริ่มจากผู้บริหารมีความตั้งใจในการจัดทำระบบความปลอดภัยให้กับพนักงานทุกคน โดยผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายความปลอดภัยเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมลงนาม แล้วแจ้งให้พนักงานทุกระดับเข้าใจนโยบายความปลอดภัยดังกล่าว เมื่อพนักงานรับทราบแล้ว หน่วยงานด้านความปลอดภัยก็จะสามารถทำงานประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

กระบวนการบริหารเกี่ยวกับความปลอดภัยประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ

3.3.1 การวางแผน

การวางแผนเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยที่เป็นอยู่โดยละเอียด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมาย เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต และสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน หรือรวบรวมปัจจัยสำคัญในการดำเนินการ เช่น คน วัสดุ เครื่องมือ งบประมาณ กฎหมาย และเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ผู้วางแผนต้องกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานประกอบการ หรือปัญหาที่รวบรวมมาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน หลังจากนั้นจึงทำการกำหนดแผน โดยกำหนดวิธีปฏิบัติ ค่าใช้จ่าย และระยะเวลาของการดำเนินการตามแผน

3.3.2 ปฏิบัติตามแผน

การปฏิบัติตามแผนขึ้นอยู่กับบุคลากร วิศวกร และผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านความปลอดภัย รวมทั้งการตรวจสอบและติดตามแผนงานความปลอดภัย ซึ่งผู้ปฏิบัติงานควรอบรมและอธิบายแผนดังกล่าวให้กับผู้ปฏิบัติงานเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจ และสามารถดำเนินการตามแผนความปลอดภัยได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะงานที่มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยสูงอาจต้องมีการซักซ้อมในเรื่องแนวทางการปฏิบัติหากเกิดเหตุการณ์อันตราย

3.3.3 ตรวจสอบและปรับปรุงแผน

หลังจากที่ได้ปฏิบัติตามแผนแล้ว หน่วยงานความปลอดภัยจำเป็นต้องมีการตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนที่ได้ดำเนินการไป โดยการวัดผลที่ดีควรมีการวัดผลเป็นตัวเลข เช่น ระยะเวลาที่ไม่เกิดอุบัติเหตุติดต่อกันเป็นจำนวนวัน เป็นต้น

3.4 แนวทางการปฏิบัติในการบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

การบริหารความปลอดภัยในการทำงานที่ดีมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

3.4.1 ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำและตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหารระดับสูงต้องกำหนดนโยบายความปลอดภัยและความรับผิดชอบด้านความปลอดภัยในการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งต้องมีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

3.4.2 การจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ

การจัดฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับคนงานจนถึงระดับผู้บริหาร ให้ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน

3.4.3 การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง

การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบด้านความปลอดภัยในการทำงานแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ และให้นำไปปฏิบัติใช้อย่างเคร่งครัด

3.4.4 การรณรงค์และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย

การดำเนินการทำให้ทุกฝ่ายมีความเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการทำงานร่วมกัน

3.4.5 การจัดทำระบบบันทึกการประสบอันตราย รวมทั้งการหาสาเหตุและวิเคราะห์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น เพื่อใช้กำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไข

การจัดเก็บข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งหมดด้านความปลอดภัยในการทำงาน เช่น การรายงานการบาดเจ็บ การสอบสวนสาเหตุ และการวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาสาเหตุในอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น รวมทั้งนำมากำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไข

3.5 หลักการที่ใช้ประเมินในการตรวจสอบความปลอดภัยที่สำคัญ

เพื่อให้ทราบผลสำเร็จของการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมว่าอยู่ในระดับใด โดยจะทำให้ทราบว่าต้องดำเนินการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมในเรื่องใด และสามารถวัดความก้าวหน้าของการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อหาข้อบกพร่องและกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขก่อนสิ้นสุดโครงการ โดยมีแนวทางการกำหนดปัจจัยหลักและปัจจัยย่อยที่สำคัญ ดังนี้

3.5.1 องค์การและการบริหารความปลอดภัย

- (1) มีการกำหนดนโยบาย และการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ
- (2) มีการคัดเลือกลูกจ้างใหม่ การเปลี่ยนงาน และการบรรจุงาน
- (3) ผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน
- (4) มีแผนฉุกเฉิน แผนควบคุมความสูญเสีย และกฎข้อบังคับความปลอดภัย
- (5) มีการจัดองค์กรความปลอดภัย

3.5.2 การควบคุมอุบัติเหตุอันตราย

- (1) มีความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการเก็บรักษา
- (2) มีเครื่องป้องกันอันตรายเครื่องจักร
- (3) มีการควบคุมพื้นที่อันตรายและเส้นทางการทำงาน
- (4) มีการอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล
- (5) มีแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัย

3.5.3 การอบรมและการจูงใจ

- (1) มีการอบรมการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย
- (2) มีการตรวจสอบความปลอดภัย
- (3) มีการประชุมวางแผนงานป้องกันและควบคุมด้านความปลอดภัย
- (4) มีการเสนอแนะข้อมูลด้านความปลอดภัยจากการทำงาน
- (5) มีการตระหนักและส่งเสริมความปลอดภัย

3.5.4 การสอบสวนอุบัติเหตุและการวิเคราะห์สาเหตุ

- (1) มีการสอบสวนอุบัติเหตุ
- (2) มีการวิเคราะห์สาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น
- (3) มีการสอบสวนการร้องเรียนและติดตามผล
- (4) มีการรายงานและเก็บบันทึกข้อมูล

3.5.5 ความปลอดภัยนอกงานหรือนอกหน่วยงาน

แม้ไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของนายจ้าง แต่ควรให้ความรู้แก่ลูกจ้างไว้ด้วยในการป้องกันอุบัติเหตุอันตรายต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกวิธี เช่น การใช้ไฟฟ้าในบ้าน และการใช้ถนน เป็นต้น เพื่อความปลอดภัยของลูกจ้างและผลกระทบต่อการทำงาน

สำหรับการประเมินปัจจัยหลักและปัจจัยย่อยตามแนวทางดังกล่าว อาจมีการกำหนดสัดส่วนของน้ำหนักที่ใช้ในการประเมินความปลอดภัยในการทำงานที่ไม่เท่ากันได้ตามลำดับความสำคัญและความเหมาะสมของโครงการ